

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว)
ชุดโครงการสิทธิมนุษยชนไทยในสถานการณ์สากล

สิทธิชุมชนท้องถิ่น มอญ

กรณีการสร้างท่อก๊าซที่มีผลกระทบต่อชุมชนมอญพื้นเมือง
และชุมชนมอญอพยพที่อำเภอสังขละบุรี

ชุดโครงการสิทธิชุมชนท้องถิ่นจากจารีตประเพณี
สู่สถานการณ์ปัจจุบัน :
การศึกษาเพื่อแสวงหาแนวทางนโยบาย
สิทธิชุมชนท้องถิ่นในประเทศไทย

ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก

ผู้ประสานงานชุดโครงการ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.ชลธิรา สัตยาวัฒนา

หัวหน้าโครงการ - บรรณธิการวิชาการ

คณะผู้วิจัย

นายปลั่งสร เจริญปัญญา • พระอาจารย์ประเสริฐ หลวงทิพย์ • นางบุษบา ประพาสพงศ์
นายสุนทร ศรีปานเงิน • นางประภาศรี ดำสอาด

สารบัญ

คำนำ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ศ.เกียรติคุณ ดร.ปิยะวัติ บุญ-หลง

สิทธิมนุษยชนไทยในสถานการณ์สากล

ศ.เสน่ห์ จามริก

บทนำเสนอ

ศ. (พิเศษ) ดร.ชลธิรา สัตยาวัฒนา

กิตติกรรมประกาศ

บทคัดย่อ

Abstract

สารบัญ

บทนำ ทำไมต้องสิทธิชุมชน

บทที่ ๑ มอญคือใคร ๑

ความเป็นมาของมอญ ๖

รัฐทวารวดี ๑๔

รัฐสุโขทัย ๒๕

มอญในประเทศพม่า

อาณาจักรสะเทิม ๓๒

อาณาจักรเมะตะมะ ๓๖

	อาณาจักรหงสาวดี	๓๘
	มอญในพม่าปัจจุบัน	๕๐
บทที่ ๒	จากมอญสยามสู่ไทยรามัญ	
	มอญอพยพสู่ประเทศไทย	
	สมัยกรุงศรีอยุธยา	๕๒
	สมัยกรุงธนบุรี	๕๙
	สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น	๖๒
	มูลเหตุของการอพยพเข้าสู่ประเทศไทย	๖๔
	การตั้งถิ่นฐานของชุมชนมอญในประเทศไทย	๖๘
	ปทุมธานี	๗๑
	นนทบุรี	๗๕
	สมุทรปราการ	๗๖
	ลพบุรี	๘๐
	ราชบุรี	๘๑
	สมุทรสาคร	๘๔
	นครปฐม	๘๕
	การตั้งถิ่นฐานของชาวมอญในกรุงเทพฯ	๘๖
	ชุมชนมอญในประเทศไทยปัจจุบัน	๙๒
	จำนวนชาวมอญในประเทศไทย	๙๔
บทที่ ๓	วัฒนธรรมประเพณีมอญ	
	ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต	
	การเกิด	๙๙
	การโกนผมไฟ	๑๐๓
	การโกนจุก	๑๐๓

การบวช	๑๐๔
การปลูกบ้าน	๑๐๔
การแต่งงาน	๑๑๒
การทำศพ	๑๑๔
งานศพพระสงฆ์	๑๒๕
มอญร้องไห้	๑๒๗
ประเพณีการนับถือผี	๑๒๗
ผีประจำตระกูล	๑๒๙
การเลี้ยงผี	๑๓๔
การรำผี	๑๓๕
ผีเรือน	๑๔๘
ผีประจำหมู่บ้านหรือผีกลางบ้าน	๑๔๙
การนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ	๑๕๐
ประเพณีการนับถือพระพุทธศาสนา	๑๕๑
ประเพณีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา	
วันอัฐมีบูชา	๑๕๓
วันออกพรรษา	๑๕๖
ประเพณีเนื่องในเทศกาล	
สงกรานต์	๑๕๙
หุงข้าวแช่และแห่ข้าวแช่	๑๖๑
สรงน้ำพระ	๑๖๔
แห่หางหงส์ธงตะขาบ	๑๖๕
ก่อพระเจดีย์ทราย	๑๖๗
แห่น้ำหวาน	๑๖๘

ดักบาดรน้ำผึ้ง	๑๗๐
บทที่ ๔ บทบาทของชาวมอญในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย	
นโยบายของรัฐบาลไทยในการปกครองชาวมอญ	๑๗๓
การป้องกันประเทศไทย	
กรมรามัญ	๑๗๖
กองอาทมาต	๑๘๒
กองตระเวน	๑๘๓
ทหารเรือ	๑๘๗
ทหารมอญที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย	
สมเด็จพระนเรศวร	๑๙๒
เจ้าพระยามหาโยธา (เจ่ง)	๑๙๕
เจ้าพระยามหาโยธา (ทอเรียะ)	๒๐๐
เจ้าพระยามหาโยธา (นกแก้ว ศขเสนี)	๒๐๘
เจ้าเมืองมอญ ๗ หัวเมือง	๒๐๘
ความสัมพันธ์กับราชสำนักของไทย	
เจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน)	๒๑๒
สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี	๒๑๓
พระเจ้าบรมมไหยิกาเธอ	
กรมสมเด็จพระสุทนต์นราธิราช	๒๑๔
เจ้าจอมมารดา (กลิ่น)	๒๑๗
พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนเรศวรฤทธิ์	๒๑๗
หม่อมแถม กฤดากร	๒๑๙
การบริหารราชการไทย	
พระยาศรีสุนทรเทพ (ทองเพ็ง)	๒๒๑

การเผยแพร่และรักษาพระพุทธศาสนา

สมัยกรุงศรีอยุธยา	๒๒๔
สมัยกรุงธนบุรี	๒๒๕
สมัยกรุงรัตนโกสินทร์	๒๒๖
การเกิดธรรมยุติกนิกาย	๒๓๐
การยกเลิกคณะสงฆ์รามัญนิกาย	๒๓๕
การยกเลิกการสอบพระปริยัติธรรมแบบรามัญ	๒๓๗
การสวดพระปริตร	๒๔๐

อิทธิพลของพระธรรมศาสตร์มอญต่อพระธรรมศาสตร์

ไทย	๒๔๔
อิทธิพลด้านดนตรีของมอญ	๒๔๗
การรับประเพณีมอญร้องไห้	๒๕๑
อิทธิพลของภาษามอญต่อภาษาไทย	๒๕๑
อิทธิพลของวรรณคดีมอญต่อวรรณคดีไทย	๒๕๒
ประเพณีสงกรานต์ของมอญ	๒๕๓
การทำเครื่องปั้นดินเผาและการทำอิฐ	๒๕๓
อารยธรรมการสร้างเมือง	๒๕๕
ความนิยมในอาหารมอญ	๒๕๖
ความนิยมในพระเครื่องหรือวิญญาณไชย	๒๕๗

บทที่ ๕ การเคลื่อนไหวทางการเมืองของมอญในพม่า

อาณานิคมพม่าภายใต้การปกครอง

ของอังกฤษจากอินเดีย	๒๕๙
การเตรียมการสู่เอกราชหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒	๒๖๑
เอกราชกับรัฐบาลประชาธิปไตย-รัฐบาล อุ นุ	๒๖๖

	รัฐบาลเผด็จการทหารของพลเอก เน วิน	
	กับสังคมนิยมแบบพม่า	๒๗๕
	จากสภาพพื้นฟูกฎหมายและระเบียบแห่งรัฐถึง	
	สภาพสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ	๒๘๐
บทที่ ๖	สังขละบุรีและบ้านวังกะ	
	ชุมชนสมัยทวารวดีที่บ้านวังปะไท่ ตำบลปรางค์	
	อำเภอสังขละบุรี	๒๙๖
	ชุมชนสมัยอยุธยาที่สามสบและบริเวณใกล้เคียง	๓๐๐
	บทบาทของสังขละบุรีในประวัติศาสตร์ไทย	๓๐๒
	จากเมืองท่าขนุนถึงสังขละบุรี	๓๐๖
	อำเภอสังขละบุรี	๓๐๖
	หลวงพ่อดุสิตมะกับความเป็นมาของบ้านวังกะ	๓๑๗
	ประเพณีและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชุมชนวังกะ	
	หรือชุมชนวัดวังกวีเวการาม	๓๔๔
บทที่ ๗	ผลกระทบของโครงการวางท่อก๊าซ	
	ความเป็นมาของโครงการวางท่อก๊าซ	
	จากพม่าเข้ามายังประเทศไทย	๓๕๕
	ผลกระทบของโครงการวางท่อก๊าซต่อชุมชนมอญ	
	การเกณฑ์แรงงาน	๓๗๓
	ชุมชนมอญอพยพ	๓๗๘
	ค่ายผู้อพยพรามมอญที่เลาะโลและอะลือคคะนี	๓๘๒
	ผลกระทบของโครงการวางท่อก๊าซต่อประเทศไทย	
	การเปลี่ยนแปลงนโยบายต่อผู้อพยพรามมอญ	๓๘๕

การผลักดันการเจรจาสงบศึกระหว่างกองกำลัง มอญอิสระกับรัฐบาลพม่า	๓๙๕
ปัญหาสังคมที่ความรุนแรงมากขึ้น	๓๙๘
การคัดค้านการสร้างท่อก๊าซจากประชาชนไทย	๔๐๑
๑. ก๊าซพม่าที่ไม่มีใครต้องการ	๔๐๑
๒. ปตท. ปกปิดสัญญาที่ไม่เป็นธรรม	๔๐๔
๓. เม็ดเงินจาก ปตท.หนุนสลอร์คซื้ออาวุธมาประชาชนพม่า ...	๔๐๗
๔. การทำลายป่า	๔๐๙
๕. ความไม่มั่นคงและไม่ปลอดภัยของท่อส่งก๊าซ	๔๑๙
๖. ชะตากรรมที่ชาวบ้านไม่ได้รับร่วมตัดสินใจ	๔๒๔
จรรยาบรรณสื่อมวลชนไทยเสื่อมด้วยเม็ดเงินโฆษณา	๔๓๔
ผลกระทบของโครงการวางท่อก๊าซต่อเศรษฐกิจการเมือง ระหว่างประเทศ	
พม่าถูกนานาชาติคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจและการเมือง	๔๓๗
ผู้ลงทุนโครงการท่อก๊าซในพม่าถูกกล่าวหา	
ละเมิดสิทธิมนุษยชน	๔๓๘
บริษัทต่างชาติถูกกดดันให้ถอนการลงทุนออกจากพม่า	๔๔๐
บริษัทผู้ลงทุนโครงการท่อก๊าซในพม่าถูกฟ้องข้อหา	
ละเมิดสิทธิมนุษยชน	๔๔๔
ทั่วโลกจับตามองการทำลายสิ่งแวดล้อมครั้งใหญ่	
ในพม่าและไทย	๔๔๕
พม่าใช้บริษัทร่วมทุนโครงการท่อก๊าซเป็นแหล่งฟอกเงิน	
จากการค้ายาเสพติด	๔๔๕

ผู้ลงทุนโครงการท่อก๊าซในพม่าถูกประท้วงในประเทศ

ของตนเอง ๔๔๖

บทที่ ๘ สิทธิมนุษยชนและสิทธิชุมชนมอญ

สิทธิชุมชนท้องถิ่นในกรณีของมอญ

อัตลักษณ์ของความเป็นมอญ ๔๔๗

ร่องรอยของชุมชนมอญในบริเวณประเทศไทย ๔๔๙

ชุมชนมอญท้องถิ่นที่สังขละบุรี ๔๕๑

ความเป็นชุมชนมอญ ๔๕๒

โครงสร้างอำนาจหรือความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนมอญ .. ๔๕๕

สิทธิชุมชนมอญ

สิทธิในการใช้ภาษา ๔๕๗

สิทธิได้รับความคุ้มครองจากชุมชน ๔๕๘

สิทธิในการนับถือศาสนา ๔๕๙

สิทธิในการตั้งชุมชน ๔๖๐

สิทธิในการเลือกผู้นำชุมชน ๔๖๒

สิทธิในการได้รับความยุติธรรม ๔๖๓

สิทธิของผู้มาก่อน ๔๖๕

สิทธิของผู้ทำประโยชน์ตามความจำเป็น ๔๖๕

สิทธิในการจัดการทรัพยากรสาธารณะ ๔๖๕

การละเมิดสิทธิมนุษยชนและสิทธิชุมชน

ต่อชุมชนมอญท้องถิ่น

การไม่ได้สัญชาติไทย ๔๖๕

การละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อชุมชนมอญอพยพ

ปัญหาค่ายผู้อพยพที่ฮะลือคคะนี ๔๗๑

ความต้องการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิชุมชนของมอญ

๑. สิทธิการเป็นพลเมืองไทย ๔๗๔

๒. สิทธิได้รับการปฏิบัติอย่างผู้ลี้ภัย ๔๗๖

แนวทางนโยบายแก้ไขปัญหาสหิทธิชุมชนมอญ

ในประเทศไทย

แนวทางนโยบายสิทธิชุมชนต่อมอญในประเทศไทย ๔๗๗

แนวทางนโยบายสิทธิมนุษยชนต่อมอญอพยพ ๔๗๙

บรรณานุกรม ๔๘๑

